

NATIONALPARK
KONGERNES NORDSJÆLLAND

Referat for bestyrelsens 7. møde i perioden 2022-2026

Tid og sted: onsdag d. 6. september 2023 i **Møllesalen på Esum Møllegård – Klostergade 12, 3230 Græsted.**

Tilstede:

Per Kølster (formand)
Anders Gerner Frost (til og med punkt 5)
Annette Sørensen
Carl Holten-Andersen
Erik Helmer Pedersen
Jette Haugaard
Kirsten Jensen
Kaare Larsen
Poul Erik Pedersen
Søren Mark Jensen

Afbud:

Birgitte Bergmann
Mie Stattau
Mads Vergo
Søren Oldenburg
Louise Lind Roum

Sekretariatet:

Anders Kring Mortensen
Cæcilie Ryhl Olsson
Julie Ovggaard
Lars Rudfeld
Marianne Lund Ujvári
Signe Hørslev Scharf (referent)
Tine Skov Guldager

Tidspunkt	Min	Nr.	Dagsordenspunkt	Handling	bilag	Ansvar
1630	5	1	Godkendelse af dagsorden			PK
1635	15	2	Formandens orientering herunder nationalparkens besøgscenter	Orientering		PK
1650	10	3	Udgiftsopfølgning og fremdriftsrapport	Orientering	01 02	MLU
1700	120	4	Budget 2024	Beslutning	03 04	PK
1900	30		Let anretning			
1930	15	5	Nationalparkpulje – reviderede retningslinjer	Beslutning	05 06	PEP
1945	10	6	Rådet, nyt siden sidst	Orientering		EH
1955	15	7	Evt.	Orientering		PK
2010	5	8	Godkendelse af referat på mødet	Beslutning		PK/MLU
2015	15		Bestyrelsens egen tid	Drøftelse		Alle
2030			Slut			

1. Godkendelse af dagsorden

Bestyrelsen godkendte dagsordenen.

Bestyrelsen drøftede spørgsmålet om inhabilitet uden bemærkninger.

2. Formandens orientering

- Velkommen til nyt bestyrelsesmedlem Søren Oldenburg
- Nationalparkens besøgscenter – status og kommende aktiviteter
- Offentliggørelse af strategien udarbejdet af bestyrelsen

3. Udgiftsopfølgning og fremdriftsrapport

Indledning

Sekretariatschefen orienterer bestyrelsen om økonomi herunder fremdrift på projekter samt på sekretariatets øvrige aktiviteter.

Indstilling

1. At bestyrelsen tager økonomiopfølgningen til efterretning.
2. At bestyrelsen tager ledelsesberetningen herunder rapporten og fremdrift på projekter til efterretning.

Bilag 01 Økonomiopfølgning (UO3) pr. 31.07.2023

Bilag 02 Beretning til bestyrelsen 1. juni - 31. august 2023.

Sagsfremstilling

Udgiftsopfølgning

Nationalparkfonden har i årets første 7 måneder brugt 3,4 mio. kr. ud af et grundbudget på 12.343.424 kr.

Prognosen, som er nuværende estimat for årets resultat, er justeret og lyder i alt på 11.781.010 kr. og indrapporteres til Naturstyrelsen medio september.

Indtægter:

I den vedtagne finanslov for 2023 er Nationalparkfondens bevilling opskrevet og lyder i alt på 9.5 mio.kr, efter tvungne konsulentbesparelser på 100 t.kr.

Opsparing:

Nuværende opsparing er pr. 31.12.2022 på 9.904.089 kr. og da vi bruger en del af den i år, er forventet opsparing ved årets udgang ca. 7,6 mio. kr.

NATIONALPARK KONGERNES NORDSJÆLLAND	REALISERET FORBRUG			GRUNDBUDGET 2023 (GB)			PROGNOSE 2023		
	Pr. 31.07.2023						UO3		
	Løn	Øvrige	I alt	Løn	Øvrige	I alt	Løn	Øvrige	I alt
Ledelse og administration i alt	599.533	428.543	1.028.076	1.549.708	649.424	2.199.132	1.159.780	1.072.250	2.232.030
Natur	293.292	487.259	780.552	372.889	2.840.000	3.212.889	472.643	2.977.250	3.449.893
Kulturhistorie	137.371	3.810	141.181	285.283	1.525.000	1.810.283	371.825	1.025.000	1.396.825
Friluftsliv	102.664	9.969	112.634	301.008	700.000	1.001.008	259.539	357.000	616.539
Geologi og Landskab	52.674	42.883	95.556	94.346	940.000	1.034.346	98.603	420.000	518.603
Formidling, undervisning og forskning	630.352	337.406	967.757	774.982	1.160.000	1.934.982	1.124.161	1.215.000	2.339.161
Lokalsamfund, erhverv og turisme	162.358	141.864	304.222	462.294	529.000	991.294	374.865	814.000	1.188.865
Udvidelse af nationalparken	16.092	0	16.092	159.489	0	159.489	39.094	0	39.094
Projekter i alt	1.394.804	1.023.191	2.417.995	2.450.291	7.694.000	10.144.291	2.740.730	6.808.250	9.548.980
Udgifter total	1.994.336	1.451.734	3.446.070	4.000.000	8.343.424	12.343.424	3.900.510	7.880.500	11.781.010
Bevilling						8.200.000			9.500.000
Indtægter ekstern finansiering									7.000
Opsparing pr. 31-12-2022						9.904.089			9.904.089
Forventet opsparing ultimo året						5.760.665			7.630.079

Økonomiopfølgning indeholdende sidste fremlagte status fremgår af bilag 01.

Ledelsesberetning og fremdrift

Øvrig ledelsesberetning herunder fremdrift på projekter ses i bilag 02.

Der er ingen budgetoverskridelser.

Beslutning

1. Bestyrelsen tog økonomiopfølgningen til efterretning og henviste til bestyrelsens beslutning om høringsvar.
2. Bestyrelsen tog ledelsesberetning og fremdriftsrapport til efterretning.

4. Budget og arbejdsprogram 2024

Indledning

Bestyrelsen skal beslutte budget 2024 med tilhørende arbejdsprogram. Sekretariatet har lavet 3 modeller.

Beslutning om budget 2024 skal tages under hensyntagen til de forventede fremadrettede (2025 - 2026) økonomiske ønsker og behov, herunder beslutning om reservationer til fx medfinansiering ifm. ekstern funding af anlæg af fx nationalparkens besøgscenter, Nyt Liv til Gurre Slotsruin og projektet Esum Å.

Indstilling

1. At bestyrelsen beslutter budget 2024 ved at vælge model 1, 2 eller 3.
2. At bestyrelsen beslutter, at der skal reserveres i alt 3,0 mio. kr. af opsparingen til anlæg af hhv. nationalparkens besøgscenter (2 mio. kr.), Nyt Liv til Gurre Slotsruin (0,5 mio. kr.), projektet Esum Å (0,5 mio. kr.). Da disse 3 projekter kun kan realiseres med stor ekstern funding, og alle fonde forudsætter at ansøger bidrager til finansieringen med egne midler, så er det nødvendigt, at vi sikrer et beløb fra egne midler til medfinansiering af disse projekter. Reservationerne overføres til planperioden 2026-2032, såfremt de ikke er anvendt i indeværende planperiode.

Sagsfremstilling

Bestyrelsen drøftede på bestyrelsesmødet 12. juni 2023 budget 2024 samt en budgetramme for årene 2025-2026 og blev præsenteret for en tidlig skitse til et arbejdsprogram 2024 med konkrete projekter og aktiviteter. På baggrund af drøftelsen på dette møde har sekretariatet lavet 3 modeller for budget 2024 med tilhørende arbejdsprogram.

De foreslåede konkrete projekter er udvalgt således, at de bidrager til at udmønte nationalparkplan 2020-2026 og strategi 2023-2026 og er således i overensstemmelse med §10 i lov om nationalparker, hvor der står "Fonden står for udarbejdelse og revision af nationalparkplanen, og fonden skal virke for, at planen gennemføres". Projekter og aktiviteter i arbejdsprogram 2024 er drøftet med rådet i mindre grupper (fagudvalg).

Sekretariatet anbefaler bestyrelsen:

- at reservere 3 mio. kr. fra opsparingen ultimo 2024 til medfinansiering ifm. ekstern funding af:
  - anlæg af nationalparkens besøgscenter på Esrum Møllegård (2 mio. kr.).
  - anlæg af projekt Nyt Liv til Gurre Slotsruin (0,5 mio. kr.).
  - anlæg af projektet Esrum Å (0,5 mio. kr.).
- at vælge budgetmodel 2 eller budgetmodel 3, hvorimod model 1 vurderes ikke at være optimal.
- at der i 2024 og frem arbejdes sideløbende på dels de små hurtigt og realiserbare projekter (fx vandhuller) og dels på at udvikle minimum ét stort projekt inden for hhv. natur, kulturhistorie og formidling (hvor resultaterne kan være usikre og hvis projektet er realiserbart først vil kunne indvies om en årrække). Arbejdsprogram 2024 indeholder begge typer projekter og kan derfor virke lidt uhomogent.
- at beslutning om budget og reservationer af opsparingen træffes i overensstemmelse med nationalparkplanen s. 123, hvoraf det fremgår, at der i første planperiode vil blive realiseret projekter inden for alle mål, at det følger af nationalparkloven, at nationalparkernes hovedformål er at styrke og udvikle naturværdierne og at nationalparkfonden derudover ønsker også at styrke områdets særlige kulturhistorie.

Fordele og ulemper ved de tre modeller og sekretariatets vurdering:

Model 1: budgettet lyder på 8,8 mio. kr.

Hovedparten af budgettet er bundne udgifter til fx løn, husleje, juridisk forpligtende projekter mm.

Fordele ved model 1:

- De frie midler er prioriteret til udvikling af nationalparkens besøgscenter, en lille nationalparkpulje samt et naturprojekt i samarbejde med Helsingør Kommune i anledning af Green Leaf-prisen.
- Der er i nogen grad luft i medarbejdernes belastning, således at det vil være muligt ad hoc at søge eksterne fonde til at realisere projekter i tråd med nationalparkplanen.
- I budgettet er indregnet medarbejdertid til at søge eksterne fonde til projekterne nationalparkens besøgscenter, Esrum Å og Nyt Liv til Gurre Slotsruin.
- Der bruges ikke af opsparingen.

Ulempe ved model 1:

- Lav aktivitet på konkrete fysiske projekter medfører mindre synlighed.

Sekretariatets vurdering: model 1 lever op til nationalparkplan og strategi, men sekretariatet anbefaler model 2 og 3 med en større projektportefølje, der bredt opfylder nationalparkfondens formål.

Model 2: budgettet lyder på ca. 11,4 mio. kr. og den forventede opsparing ultimo 2024 vil i så fald være på ca. 5 mio. kr.

Fordele ved model 2:

- I model 2 prioriteres i højere grad end i model 1 udvikling af nationalparkens besøgscenter, synlighed og naturprojekter hos private lodsejere, en større nationalparkpulje, medfinansiering af cykel-hub ifm. projektet Grøn Mobilitet samt en forberedelse af en større udvidelse af nationalparken mm.

- Der er i lille grad luft i medarbejdernes belastning, således, at det i nogen grad vil være muligt ad hoc at søge eksterne fondes puljer til at realisere projekter i tråd med nationalparkplanen.
- I budgettet er indregnet medarbejdertid til at søge eksterne fonde til projekterne nationalparkens besøgscenter, Esrum Å og Nyt Liv til Gurre Slotsruin.

Ulempe ved model 2:

- Middel aktivitet på konkrete fysiske projekter medfører nogen synlighed.
- Der bruges af opsparingen.

Sekretariatets vurdering: model 2 lever op til nationalparkplan og strategi og kan anbefales.

Model 3: budgettet lyder på ca. 13,1 mio. kr. og den forventede opsparing ultimo 2024 vil i så fald være på ca. 3,3 mio. kr.

Fordele ved model 3:

- Model 3 er identisk med model 2 på indsatser som udvikling af nationalparkens besøgscenter, nationalparkpuljens størrelse, medfinansiering af cykel-hub ifm. projektet Grøn Mobilitet samt en forberedelse af udvidelse af nationalparken. På visse områder er model 3 mere ambitiøs end model 2 - fx flere projekter, der synliggør nationalparken og naturprojekter hos private lodsejere.
- Model 3 har en høj opgaveportefølje, der vil skabe stor synlighed og bl.a. medvirke positivt til interesse hos private lodsejere for at lægge jord ind i nationalparken.
- I budgettet er indregnet medarbejdertid til at søge eksterne fonde til projekterne nationalparkens besøgscenter, Esrum Å og Nyt Liv til Gurre Slotsruin.

Ulempe ved model 3:

- Der er i model 3 ingen ledig arbejdstidskapacitet, derfor vil det kun i lille grad være muligt ad hoc at søge eksterne fondes puljer.

Sekretariatet vurderer, at model 3 i høj grad lever op til nationalparkplan og strategi, idet der i dette budget i højere grad end i model 2 er skruet yderligere op for følgende: synlighed (bl.a. en vandrestilling i en container), naturprojekter hos private lodsejere, en øget indsats på projektet Esrum Å samt en øget indsats inden for geologi og landskab mm.

Sekretariatet vurderer at model 3 kan anbefales, og at det er den model af de 3, der i størst grad lever op til bestyrelsens strategi om, at nationalparken *"skal være kendt for at vise vej til en fremtid med endnu mere og rigere natur, og sammen med vores kulturarv skabe stærke muligheder for læring, oplevelser og friluftsliv formidlet på grundlag af solid faglighed og udstrakt lokalt samarbejde."*

Der henvises til bilag 04 Udkast til arbejdsprogram 2024 for yderligere detaljer.

Hvad sker der når bestyrelsen har godkendt budget 2024?

Sekretariatet skal, når bestyrelsen har besluttet budget 2024, medio september indtaste det i Statens Budgetsystem.

Inden projekter igangsættes sikrer sekretariatet, at alle samarbejdspartnere er taget i ed.

Bilag 03 Udkast til arbejdsprogram 2024 – 3 modeller

Bilag 04 Årsbudgetter – 3 modeller - opdateret efter udgiftsopfølgning 3 (UO3) 2023

Beslutning

1. Bestyrelsen besluttede, at budgettet i 2024 følger model 3 med enkelte justeringer. Der tilføjes 100.000 kr. under projekt "Indgange til nationalparken" øremærket til en indgang til nationalparken på Nationalhistorisk Museum på Frederiksborg Slot. 50.000 kr. fra projekt "Vandrefestival" frigives til

projektet "Grøn mobilitet", eftersom festivalen ikke afholdes i 2024. Derudover skal sekretariatet arbejde med en forberedelse af procesplan for udvidelse af nationalparken.

2. Bestyrelsen tiltrådte indstillingen.

5. Nationalparkpulje – reviderede retningslinjer

Indledning

Bestyrelsen skal beslutte reviderede retningslinjer for nationalparkpuljen, herunder hvorvidt ansøger skal have 2 år til at realisere projektet.

Bestyrelsen skal ligeledes beslutte, hvorvidt der skal holdes dialogmøde ifm. annoncering af ny pulje og om hhv. puljeudvalget eller sekretariatet skal forestå denne dialog med projektansøger inden modtagelse af ansøgning.

Indstilling

1. At bestyrelsen beslutter, at ansøger skal have 2 år til at realisere det projekt, de søger tilskud til.
2. At bestyrelsen godkender udkast til reviderede retningslinjer (bilag 05). Ændringer fremgår af ændringslog (bilag 06).
3. At bestyrelsen beslutter, hvorvidt der skal holdes dialogmøde i forbindelse med annoncering af ny pulje, og hvorvidt det er sekretariatet eller puljeudvalget, der er ansvarlig for dialogen med ansøgere.
4. At bestyrelsen beslutter, at der også skal være en nationalparkpulje i 2025 og 2026.
5. At bestyrelsen beslutter, at puljens størrelse i 2025 og 2026 er 500.000 kr. årligt.

Bilag 05 Udkast til reviderede retningslinjer for nationalparkpuljen i Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Bilag 06 Ændringslog - samlet overblik om revidering af retningslinjer

Sagsfremstilling

På bestyrelsesmødet d. 13. marts 2023 blev bestyrelsen orienteret om, at puljeudvalget agtede at evaluere nationalparkpuljen og herunder evt. komme med forslag til tilpasninger af retningslinjerne. På baggrund af dette arbejde i udvalget forelægges bestyrelsen hermed forslag til reviderede retningslinjer. Dertil ønsker sekretariatet 4 mindre redaktionelle ændringer.

Beslutning

1. Bestyrelsen tiltrådte indstillingen.
2. Bestyrelsen tiltrådte indstillingen.
3. Bestyrelsen besluttede, at der afholdes ét dialogmøde, som sekretariatet står for, og hvor puljeudvalgets medlemmer kan deltage.
4. Bestyrelsen besluttede, at der skal være en ansøgningsrunde til nationalparkpuljen i 2025 og 2026, men rammerne for puljens størrelse offentliggøres ikke før ansøgningsrunderne annonceres.
5. Punktet tiltrådtes ikke.

6. Rådet, nyt siden sidst

Rådets formand Erik Helmer Pedersen orienterede om rådets to afholdte møder.

7. Evt.

8. Godkendelse af referat

NATIONALPARK
KONGERNES NORDSJÆLLAND

Referat fra bestyrelsesmøde den 6. september 2023 er godkendt på dagen af:

Anders Gerner Frost, Gribskov Kommune	
Annette Sørensen, VisitDenmark	
Birgitte Bergman, Helsingør Kommune	
Carl Holten-Andersen, Danmarks Jægerforbund	
Erik Helmer Pedersen, repræsentant fra nationalparkrådet	
Jette Haugaard, Foreningen af Landbrugere i Kongernes Nordsjælland	
Kaare Larsen, Landbrug & Fødevarer	
Kirsten Jensen, Hillerød Kommune	
Louise Lind Roum, repræsentant fra nationalparkrådet	
Mie Stattau, Fredensborg Kommune	
Mads Vergo, Halsnæs Kommune	
Per Kølster, bestyrelsesformand	
Poul Erik Pedersen, Friluftsrådet	
Søren Mark Jensen, Danmarks Naturfredningsforening	
Søren Oldenburg, Naturstyrelsen	